

Yttrande över betänkandet SOU 2022:17 En modell för att mäta och belöna progression inom sfi

Sammanfattning

Nacka kommun avstyrker samtliga förslag.

Nacka kommun anser att mätning av elevers progression är en bra komplettering till betyg. Men det finns alltför många negativa aspekter med utredningens förslag för att Nacka kommun ska kunna ställa sig bakom det. Ett komplicerat system för resultatbaserad ersättning till anordnarna kommer inte att lösa grundproblemen med låg andel behöriga lärare och lång genomströmningstid. Nacka kommun anser i stället att Skolverkets uppdrag att digitalisera de nationella proven även ska omfatta svenska för invandrare, att nationella prov även utformas för A-kursen, att Statistiska centralbyrån (SCB) får i uppdrag att utforma en mervärdesmodell som utifrån resultaten på de nationella proven mäter elevernas progression samt att flera av KLIVA-utredningens (SOU 2020:66) förslag realiserar.

Nacka kommuns synpunkter

För elever som studerar svenska för invandrare, sfi, på kurserna B, C och D är nationella prov obligatoriska att genomföra. De nationella proven är ett viktigt bedömningsunderlag för lärarna. Det föreslagna progressionstestet däremot är inte betygsgrundande utan utgör enbart ett underlag för resultatbaserad ersättning. Nacka kommun bedömer att det finns en pedagogisk svårighet med att motivera elever och lärare att genomföra ytterligare prov och få eleverna att förstå att proven har olika funktioner. Med fler provtillfällen finns även en risk för provtrötthet. Det finns också en risk att tid för undervisning kan komma att få stå tillbaka för tid till förberedelse för att genomföra progressionstesten.

Av utredningen framgår att kommunerna ska ansvara för progressionstestens genomförande. Det ska noteras att detta kommer innebära en omfattande administration med att såväl tillhandahålla lämplig personal som lämpliga lokaler. Den personal som ska vara oberoende övervakare på proven måste till exempel

ha god IT-kompetens och annan personal ska ha pedagogiska kunskaper. Det kan också antas att det kommer att krävas språkstöd.

När det gäller det statsbidrag som ska betalas ut till anordnare av sfi så vill Nacka kommun framhålla följande. I betänkandet lyfter utredningen Riksrevisionens granskning om riktade statsbidrag till skolan från 2017 där Riksrevisionen bland annat gör en samlad bedömning att systemet med riktade statsbidrag inom skolområdet inte fungerar väl för att stödja huvudmännen i deras skolutveckling. Nacka kommun ställer sig bakom den bedömningen. Nacka kommun konstaterar även att det kommer bli svårt för anordnare av sfi att få en långsiktighet i utvecklingsarbetet då det föreslagna statsbidraget ska fastställas för ett år i taget.

Nacka kommun anser att det är mer effektivt att öka kvaliteten i utbildningen genom att realisera flera av KLIVA-utredningens förslag och satsa på ett nationellt stödmaterial och på kompetensutveckling för obehöriga sfi-lärare än att utveckla ytterligare ett provsystem som i sin utformning kommer att kräva omfattande resurser såväl i uppbyggnadsskedet som när progressionstestet är driftsatt.

Nacka kommun avstyrker därmed samtliga förslag och föreslår i stället att följande förslag från KLIVA-utredningen ska realiseras:

1. Obehöriga sfi-lärare ska kompetensutvecklas så att de kan göra kvalificerade språkliga bedömningar.
2. Ett nationellt stödmaterial ska tas fram för att verka för en mer likvärdig och kvalificerad undervisning baserad i en bedömning av progression.
3. Kurstid och verksamhetspoäng ska fastställas på samtliga sfi-kurser.

Därutöver anser Nacka kommun följande:

1. Skolverkets uppdrag att digitalisera de nationella proven ska även omfatta sfi.
2. De nationella proven i svenska för invandrare ska även omfatta A-kursen.
3. SCB ska få i uppdrag att ta fram en mervärdesmodell som justerar för faktorer utanför utbildningsanordnarens kontroll och mäter elevernas progression utifrån resultaten på de nationella proven. Modellen ska inte vara grund för resultatbaserad ersättning.

Mats Gerdau
Kommunstyrelsens ordförande
Nacka kommun

Victor Kilén
Stadsdirektör
Nacka kommun